

ArcelorMittal

Weryfikacja oceny efektywności ekonomicznej przedsięwzięć innowacyjnych w oparciu o wyniki badań prowadzonych w skali przemysłowej

AMP S.A. Oddział Zdieszowice: Piotr Żarczyński

Konferencja Naukowo-techniczna *Koksownictwo 2016*
Ustroń, 30.09-02.10.2016 r.

Wstęp

Model oceny efektywności ekonomicznej przedsięwzięć innowacyjnych na podstawie badań przemysłowych

Studiom przypadku

- **Źródło wiedzy i stymulator postępu: technicznego, społecznego i ekonomicznego krajów oraz społeczeństw,**
- **Szczególne znaczenie badań empirycznych w działalności gospodarczej – pozwalają na praktyczne zastosowanie wyników badań teoretycznych przez wypracowanie metod i technik możliwych do zastosowania w procesach produkcyjnych – powstawanie innowacji.**
- **Dostępność wiedzy naukowej jest ograniczona do wyspecjalizowanych osób – ze względu na jej fragmentaryzację i specjalizację także w ramach tej samej dyscypliny.**
- **Tylko ok. 1-2% początkowych pomysłów nadaje się do dalszego rozpatrywania, a następnie do zastosowania w sferze gospodarczej (dane statystyczne).**
- **Skutek: wysokie koszty działalności badawczo-rozwojowej (R&D) dla przedsiębiorstw.**

Istotne znaczenie dla wzrostu aktywności badawczo-rozwojowej przedsiębiorstw mają programy wsparcia innowacji i inne zachęty ekonomiczne premiujące taką działalność (np. rozwiązania w zakresie regulacji podatkowych, współfinansowanie).

Modele postępowania przedsiębiorstw w sferze badawczo-rozwojowej

Wysoka aktywność badawczo-rozwojowa

- Wysokie koszty R&D
- Ryzyko niepowodzenia badań lub niepomyślnych rezultatów

- ✓ Innowacyjne rozwiązania techniczne lub produkty
- ✓ Przewaga konkurencyjna
- ✓ Przewaga technologiczna (know-how)

Niska lub brak aktywności badawczo-rozwojowej

- Niska innowacyjność
- Wysokie koszty nabycia technologii
- Brak czynników motywujących pracowników do poszukiwania innowacji

- ✓ Nabywanie sprawdzonych technologii – ograniczone ryzyko
- ✓ Niskie lub brak kosztów działalności badawczo-rozwojowej

Cechy szczególne badań przemysłowych nad nowymi technologiami:

- ✓ Najdroższe źródło wiedzy,
- ✓ Najwyższa wartość aplikacyjna i pewność rezultatów.

- Wykluczenie lub ograniczenie ryzyka wdrożenia nieefektywnej technologii.
- Rozwój technologii lub produktu a przez to generowanie dodatkowej wartości dodanej.
- Przeniesienie wyników badań teoretycznych i laboratoryjnych do skali przemysłowej – przejście z fazy modeli i prototypów do fazy produkcji masowej.
- Zgromadzenie danych i wiedzy umożliwiających uniknięcie błędów w fazie realizacji i wdrożenia projektu w skali przemysłowej.
- Możliwość lepszego i szybszego rozpoznania i wyeliminowania niepożądanych zjawisk możliwych do wystąpienia w fazie wdrażania oraz eksploatacji projektu.
- Uzyskanie warunków umożliwiających szybsze osiągnięcie pełnej zdolności produkcyjnej przez powstający obiekt.

Wstęp

Model oceny efektywności ekonomicznej przedsięwzięć innowacyjnych na podstawie badań przemysłowych

Studiom przypadku

Proponowany model do weryfikacji efektywności ekonomicznej przedsięwzięć innowacyjnych na podstawie badań w skali przemysłowej jest oparta na metodzie drzewa decyzyjnego, uwzględniającego zdyskontowane przepływy pieniężne generowane przez projekt.

Zastosowanie rachunku dyskontowego pozwala na uwzględnienie wpływu czasu na wartość przepływów pieniężnych. Zasady rachunku dyskontowego:

- uwzględnianie przyrostowych przepływów pieniężnych generowanych przez projekt,
- analiza efektywności ekonomicznej projektu przy wykorzystaniu metody zdyskontowanych przepływów pieniężnych z zastosowaniem wolnych przepływów pieniężnych dla właścicieli kapitału własnego i wierzycieli FCFE,
- dyskontowanie przepływów pieniężnych średnim ważonym kosztem kapitału WACC, z uwzględnianiem kosztu kredytu netto (w przypadku rozpatrywania tego źródła finansowania).

Zestaw podstawowych technik oceny efektywności ekonomicznej projektów inwestycyjnych:

- *wartość zaktualizowana netto NPV,*
- *wskaznik wartości zaktualizowanej netto NPVR,*
- *wewnętrzna stopa zwrotu IRR,*
- *prosty okres zwrotu PB.*
- *zdyskontowany okres zwrotu PB,*
- *analiza scenariuszowa,*
- *analiza wrażliwości NPV projektu na kluczowe parametry.*

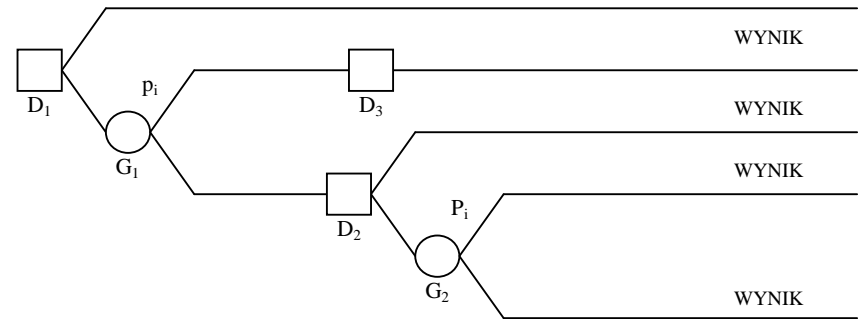
Budowa modelu do weryfikacji efektywności ekonomicznej przedsięwzięć innowacyjnych na podstawie badań w skali przemysłowej – c.d.

Model drzewa decyzyjnego:

- pozwala na strukturalizację skomplikowanych problemów i ich graficzne przedstawienie w formie drzewa decyzyjnego zawierającego najistotniejsze zdarzenia ułożone chronologicznie.
- ma zastosowanie w przypadku sekwencyjnie realizowanych przedsięwzięć (łańcuch decyzji).

Budowa drzewa decyzyjnego:

- posiada węzły decyzyjne oraz węzły losowe,
- węzły decyzyjne definiują możliwe sposoby działania w danym momencie, a o ich wyborze rozstrzyga decydent,
- węzły losowe są początkiem gałęzi opisujących konsekwencje decyzji podjętych przez decydenta i zależą od stanu otoczenia,
- niezbędne jest zdeterminowanie wielkości nakładów związanych z potencjalnymi decyzjami, wielkości i rozkładu przepływów pieniężnych w czasie oraz prawdopodobieństwa ich uzyskania.

Przykład drzewa decyzyjnego

D_1 – węzeł decyzyjny, G_1 , - węzeł losowy, p_i – prawdopodobieństwo zdarzenia i

Wstęp

Model oceny efektywności ekonomicznej przedsięwzięć innowacyjnych na podstawie badań przemysłowych

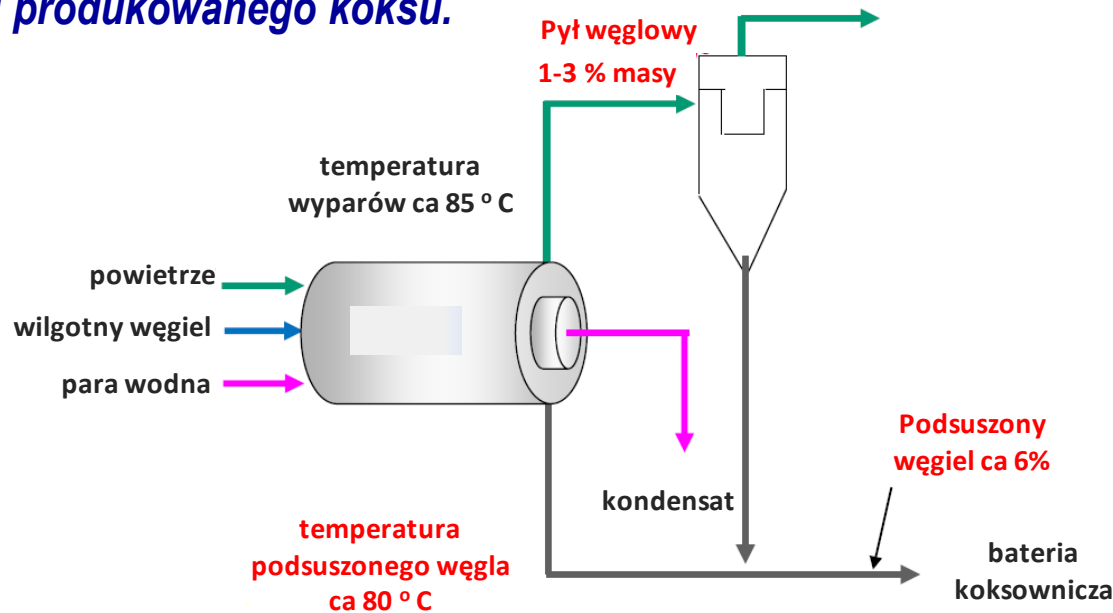
Studiom przypadku

Kontekst zagadnienia problemowego – krótka charakterystyka operacji podsuszenia wsadu

ArcelorMittal

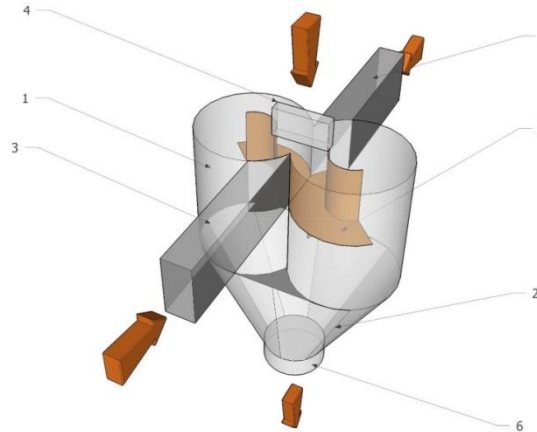
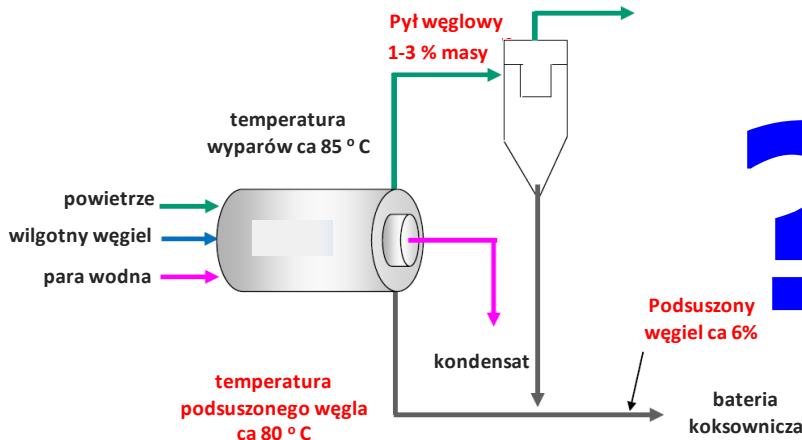
Podsuszanie wsadu przed procesem koksownia jest obiecującym kierunkiem rozwojowym w polskim koksownictwie, ponieważ pozwala zwiększyć wykorzystanie krajowych, tańszych i dostępnych węgli gazowo-koksowych w miejsce importowanych węgli koksowych bez pogarszania jakości produkowanego koksu.

Podsuszanie wsadu jest zoptymalizowanym wariantem termicznej preparacji wsadu:

- usuwanie części wilgoci wsadu w kontrolowany sposób przez jego – do zawartości ok. 5-6%, przy końcowej temperaturze mieszanki ok. 85 °C,
- niepełne usunięcie wilgoci z wsadu pozwala na uzyskanie wielu korzyści technologicznych przy jednoczesnym ograniczeniu zjawisk niepożądanych do poziomu akceptowalnego w skali przemysłowej.

Przedmiot analizy: ocena efektywności ekonomicznej przedsięwzięcia innowacyjnego w oparciu o wyniki badań prowadzonych w skali przemysłowej

Schemat budowy wielostrumieniowej suszarki wirowej konstrukcji IChPW
1 – komory walcowe, 2 – sfera stożkowa, 3 – kanały wlotowe czynnika suszącego, 4 – wlot materiału suszonego, 5 – kierownice, 6 – kanał wylotowy

- Problem decyzyjny - alternatywa:
  - *natychmiastowa decyzja o wyborze suszarki II generacji CMC,*
  - *odroczenie decyzji o 1 rok i jej podjęcie na podstawie badań przemysłowych nad możliwością zastosowania wielostrumieniowej suszarki wirowej konstrukcji IChPW.*
- Koszt badań przemysłowych: 5 mln EUR, suszarka IChPW o wydajności 10 Mg/h.
- W przypadku prowadzenia badań, rok I kończy się węzłem losowym.
- Prawdopodobieństwo uzyskania pozytywnych wyników badań oceniono na relatywnie niskim poziomie 30%.

Pozycja	Jednostka	Koksownia bez podsuszania wsadu	Koksownia z podsuszaniem wsadu	
			Suszarka: II generacji CMC	Suszarka: wielostrumieniowa projektu ICHPW
Założenia technologiczne				
Zdolność produkcyjna (stan mokry)	tys. Mg/a	3 000	3 208	3 206
Wzrost zdolności produkcyjnej	%	-	6,92	6,88
Skład mieszanki wsadowej:	tys. Mg/a			
- węgle gazowo-koksowe (typ 34)	%	10	20	25
- Węgle orto-koksowe (typ 35)	%	90	80	75
Zużycie mieszanki:	tys. Mg/a	4 062	4 346	4 346
- węgle gazowo-koksowe (typ 34)	tys. Mg/a	406	869	1 087
- Węgle orto-koksowe (typ 35)	tys. Mg/a	3 656	3 477	3 260
Charakterystyka węzła podsuszania				
Sposób wymiany ciepła	-	-	pośrednia	bezpośrednia
Medium suszące	-	-	para	spaliny gazu koksowniczego
Ilość urządzeń	Szt.	-	4	5
Jednostkowa wydajność suszarki	Mg/h	-	250	125
Ilość suszarek pracujących równocześnie	Szt.	-	2	4
Początkowa zawartość wilgoci	%	9,5	9,5	9,5
Zawartość wilgoci po podsuszaniu	%	-	6,0	6,0

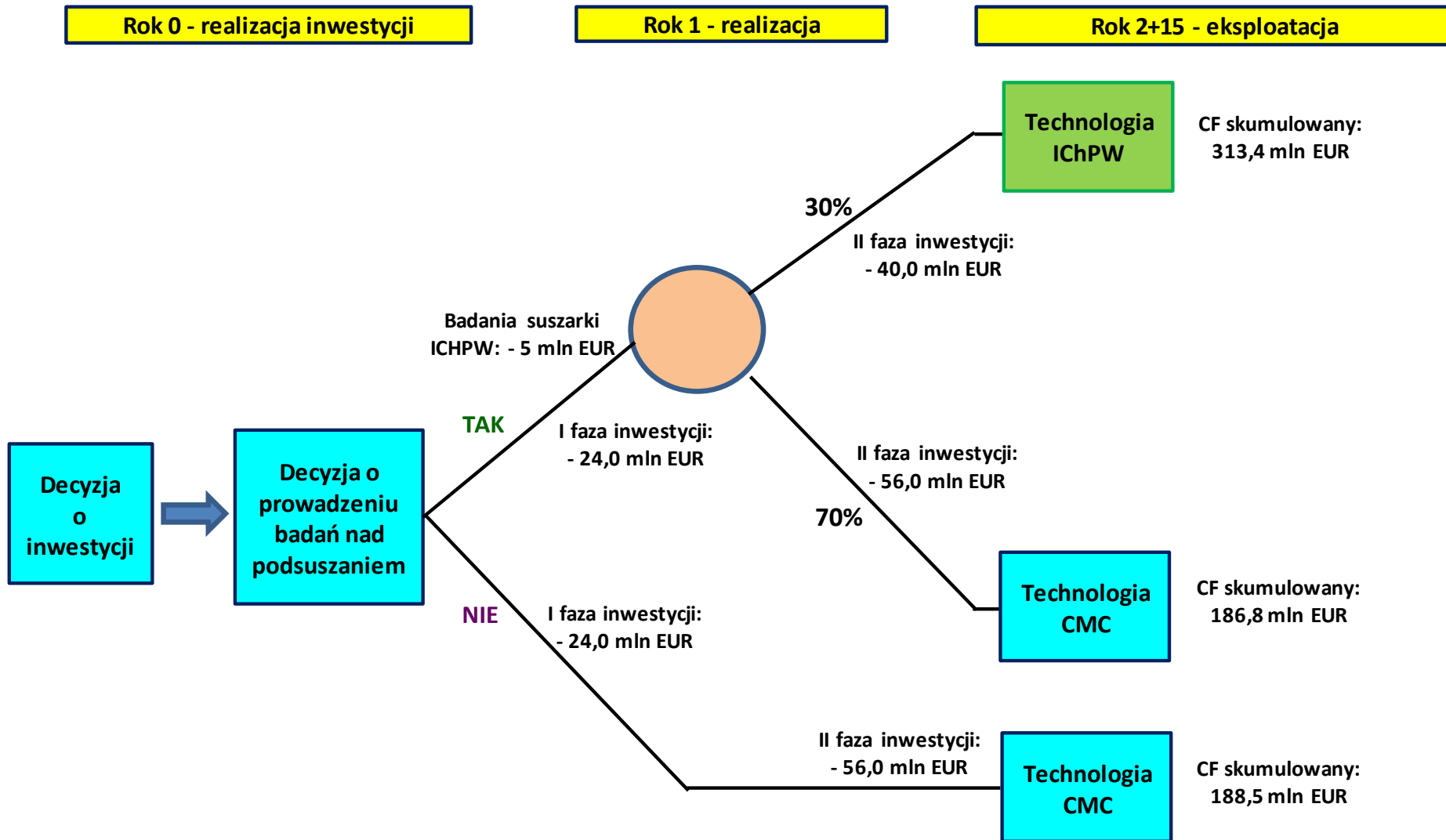

Pozycja	Jednostka	Koksownia bez podsuszania wsadu	Koksownia z podsuszaniem wsadu	
			Suszarka: II generacji CMC	Suszarka: wielostrumieniowa projektu ICHPW
Założenia ekonomiczne				
Nakłady inwestycyjne (na środki trwałe):	mln €	-	80	64
- I rok:	mln €		24	24
- II rok:	mln €		56	40
Analizowany okres eksploatacji	lata	-	15	15
Udział kredytu	%	-	68	60
Oprocentowanie kredytu brutto	%	-	4,5	4,5
Koszt kapitału własnego	%	8,0	8,0	8,0

Drzewo decyzyjne do oceny efektywności ekonomicznej przedsięwzięcia innowacyjnego w oparciu o wyniki badań w skali przemysłowej

ArcelorMittal

Kalkulacja NPV dla poszczególnych gałęzi drzewa decyzyjnego

[mln EUR]

Pozycja		0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16
		I1	I2	E1	E2	E3	E4	E5	E6	E7	E8	E9	E10	E11	E12	E13	E14	E15
Projekt podsuszania z suszarką II generacji CMC bez badań przemysłowych	FCF	-24,0	-56,0	9,2	14,2	14,2	14,2	14,2	14,2	13,6	13,6	13,6	13,6	10,8	10,7	10,7	10,7	10,7
	dFCF	-24,0	-53,3	8,4	12,3	11,7	11,1	10,6	10,1	9,2	8,7	8,3	7,9	6,0	5,7	5,4	5,1	4,9
	NPV	48,0																
Projekt podsuszania z suszarką II generacji CMC i badaniami przemysłowymi	FCF	-29,0	-56,0	9,2	14,2	14,2	14,2	14,2	14,2	13,5	13,5	13,5	13,5	10,5	10,5	10,5	10,5	10,5
	dFCF	-29,0	-53,2	8,3	12,2	11,6	11,0	10,5	10,0	9,0	8,6	8,1	7,7	5,7	5,4	5,2	4,9	4,7
	NPV	40,6																
Projekt podsuszania z suszarką IChPW i badaniami przemysłowymi	FCF	-29,0	-40,0	17,4	22,4	22,4	22,4	22,4	22,4	21,8	21,8	21,8	21,8	19,4	19,4	19,4	19,4	19,4
	dFCF	-29,0	-37,9	15,6	19,0	18,0	17,1	16,2	15,3	14,1	13,4	12,7	12,0	10,1	9,6	9,1	8,6	8,1
	NPV	132,1																

Ocena efektywności ekonomicznej przedsięwzięcia innowacyjnego w oparciu o wyniki badań prowadzonych w skali przemysłowej

ArcelorMittal

Pozycja	Wartość [mln EUR]
Wartość oczekiwana E(NPV) dla decyzji o prowadzeniu badań przemysłowych i wyborze suszarki po 1 roku	68,05
NPV dla decyzji o sposobie realizacji projektu inwestycyjnego łącznie z decyzją inwestycyjną w roku 0	47,99

- ✓ Uzyskane wyniki wskazują, że efektywność ekonomiczna przedsięwzięcia innowacyjnego jest wyższa w przypadku prowadzenia badań przemysłowych poprzedzających jego realizacją, nawet przy niskim prawdopodobieństwie (30%) otrzymania pozytywnych wyników tych badaniach – decyzja o ich przeprowadzeniu pod względem ekonomicznym jest uzasadniona.
- ✓ Wartość oczekiwana $E(NPV)$ dla takiej sekwencji realizacji projektu znacznie przewyższa NPV dla wariantu przesądzającego wybór urządzenia do podsuszania wsadu na początku realizacji projektu.
- ✓ Praktyczne zastosowanie modelu oceny efektywności ekonomicznej przedsięwzięcia innowacyjnego w oparciu o wyniki badań prowadzonych w skali przemysłowej, pokazuje że badania te istotnie wpływają na wzrost efektywności projektu (posiadają wymiarną wartość).
- ✓ Zaprezentowany model korzysta z powszechnie stosowanych i zrozumiałych technik oceny projektów inwestycyjnych tj. drzewa decyzyjnego i rachunku dyskontowego i z tego względu jest łatwy do stosowania i zrozumienia przez szeroką grupę interesariuszy.
- ✓ Uniwersalność modelu sprawia, że może być wykorzystany w wielu dziedzinach.

Dziękuję za uwagę!